

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

Ревизијата на успешност е спроведена со цел да се даде оценка за ефикасноста и ефективноста на воспоставениот систем на ФУК и внатрешната ревизија.

Поглавјето Ревизорски наоди ги содржи ревизорските прашања и одговорите на поставените цели на ревизијата утврдени во проблематичните подрачја, утврдените состојби како и препораки кои ревизијата ги дава со цел да се отстранат причините за констатираните неправилности и состојби.

Со ревизијата на успешност констатиравме ризични области кон кои ја насочивме ревизијата со цел да дадеме одговор на поставените ревизорски прашања кои се однесуваат на овој процес. Основната ревизорска цел на оваа ревизија е поставена во следното прашање:

- Дали се преземени потребните активности за воспоставување и обезбедување на ефикасност и ефективност на системот на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Со анализата на законската регулатива и подзаконските акти, извршената ревизија кај субјектот, произлегоа неколку значајни подрачја во делот на функционирањето на овој систем кои беа предмет на подетално анализирање:

1. Правната рамка и стратешките документи
2. Финансиско управување и контрола, и тоа:
 - 2.1. Оценка на основните компоненти,
 - 2.2. Функционирање на процесите: утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведувањето на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските).
3. Внатрешна ревизија.

Како резултат на извршената ревизија на успешност за добивање одговор на поставената цел, констатиравме одредени состојби и слабости во горенаведените ризични области.

1. Правната рамка и стратешките документи

Во рамките на ризичната област која ги третира прашањата од правна рамка и стратешки документи ревизијата се фокусираше на детектирање на евентуални слабости и недоречености во законската регулатива кои може да имаат влијание на воспоставувањето и функционирањето на финансиското управување и контрола и внатрешната ревизија.

Со извршената ревизија констатиравме дека стратешкото планирање ја има функцијата на промотор за одржлив развој на Општина Штип и се изготвува

Ревизорски тим:

Овластен државен ревизор 10

1. _____

2. _____

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

во согласност со законските надлежности на единиците на локалната самоуправа кои се носители на локалниот економски развој. Ваквите надлежности подразбираат идентификување и поставување приоритети за поттикнување на севкупниот локален развој, водење на успешна економска политика на ниво на општината, поддршка на развојот на мали и средни претпријатија и учество во воспоставување и развој на локална институционална мрежа за промовирање партнерства.

Во функција на дефинирање на општите и посебните цели на Општина Штип изготвени се следниве стратешки и програмски документи:

- **Стратегијата за локален економски развој 2012-2017 година** е основна компонента преку која се овозможува реализација на сите останати компоненти кои се дел од стратегијата за идните развојни насоки на општината. Целта на стратегијата е да се обезбедат среднорочни насоки за имплементација на визијата за општината, а во неа се идентификувани и дефинирани следниве приоритетни области: економија, инфраструктура, здравство и социјала, образование, култура и спорт и животна средина;
- Преку акт за рурален развој на Општина Штип 2012 – 2017 година, општината има извршено консолидација на сопствените можности и ресурси со цел искористување на можностите од Националната програма за рурален развој, ИПАРД, како и другите финансиски извори и средства. Актот претставува интегрален дел на општинските планови за развој, со посебен акцент на активностите поврзани со руралниот развој;
- **Стратешкиот план на локален економско социјален совет 2013-2017 година** ги има во предвид социјалните и економските аспекти кои се од интерес на локалното население и општината, како и сите други релевантни информации поврзани со областите на делување на Советот. Стратешкиот план содржи три стратешки цели и дефиниран сет на активности неопходни за остварување на поставените цели и тоа: намалување на невработеноста на младите; зајакнување на капацитетите на ЛЕСС и подобрување на квалитетот на животот на граѓаните на Општина Штип.
- Општина Штип има донесено **локални акциони планови за период од повеќе години**: Локален акционен план за лица со инавалидност 2011-2018 година, Локален акционен план за еднакви можности 2014-2019 година како и **едногодишни локални акциони планови**: ЛАП за спречување на секаков вид на дискриминација за 2011/2012 година, ЛАП за заштита на сексуалното и репродуктивно здравје на младите за

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 11

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

2011/2012 година, ЛАП за здравствена едукација и заштита на здравјето на младите за 2012/2013 година и др.;

- Во 2013 година од страна на Советот на Општина Штип донесени се програми за: уредување на градежно земјиште, одржување на локални патишта и улици, јавно осветлување, одржување на јавна чистота, изработка на урбанистички планови на територијата на општината, располагање на градежно земјиште во сопственост на Р.М на подрачјето на Општина Штип, активности од областа на спортот, културата, локалниот економски развој и заштита на животната средина, но не е изготвена и донесена **Програма за работа за 2013 година** со која ќе бидат опфатени проекти, програми од различните области во надлежност на Општината, како и планираните активности во одделни области со цел остварување на приоритетите и целите на општината.
- Општина Штип во рамките на ризичната област правна рамка и стратешки документи нема изготвено и донесено **Стратегија за управување со ризици**, со која би се утврдиле политиката за управување со ризиците (детално во точка 2.1.2.).

Донесените стратешки документи и законската рамка согласно која функционира Општина Штип се добра основа за нејзино правилно и успешно работење и за воспоставување на систем на финансиско управување и контрола за чие ефикасно и ефективно функционирање потребни се активности во правец на изготвување на Стратегија за управување со ризици.

Финансиско управување и контрола

2.1. Во рамките на ризичната област која третира прашања од **финансиското управување и контрола**, ревизијата имаше за цел да даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани со компонентите:

- 2.1.1. Контролна средина,
- 2.1.2. Управување со ризиците,
- 2.1.3. Контроли,
- 2.1.4. Информации и комуникации,
- 2.1.5. Мониторинг.

Во функција на градење на одговори зад секое од поставените прашања, утврдени се следните состојби и дадени се образложенија:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 12

2.1.1. Контролна средина

Раководителот на субјектот согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и член 13 и 14 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола има обврска да воспостави контролно опкружување како една од компонентите на финансиското управување и контрола кое е основа за целиот систем на внатрешната контрола. Контролното опкружување ја создава атмосферата кај субјектот која влијае врз целокупниот квалитет на внатрешната контрола и има општо влијание врз тоа како се утврдуваат стратегијата и целите, и како се структурирани контролните активности. Тоа е основа за сите останати компоненти на внатрешната контрола, обезбедувајќи дисциплина и структура.

Наведената активност преземена од раководителот на субјектот ќе обезбеди разумно уверување за воспоставување на контролно опкружување во функција на воспоставување ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола, а со цел постигнување на основните цели на субјектот. Заради наведеното потребно е да се воспостават елементите на контролното опкружување и тоа: личен и професионален интегритет на раководителите и вработените во субјектот, начин на размислување и стил на работење на раководителите, организациона структура која обезбедува поделба на одговорностите и јасни правила, права, обврски и нивоа на известување, политики и практики на управување со човечки ресурси и компетентност на вработените.

Со извршената ревизија на интерните акти, кои ги содржат целите на субјектот, описот на работните места, политиките на вработување, делегирањето на овластувања и одговорности, пропишаната организациона структура и спречувањето и известувањето за измами ги констатиравме следните состојби:

- Целокупното работење и внатрешната организација на Општина Штип се уредени со Статутот од 2003 година, Одлуката за организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација и Правилникот за систематизација на работните места на општинската администрација од 2010 година и истите согласно организационите промени редовно се ажурираат. Одлуката за организацијата и Правилникот за систематизација на работните места на општинската администрација имаат јасно и прецизно прикажана организационата структура, должности, одговорности и надлежности по работни места;

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- Вработените во општината се запознаени со Кодексот на однесување на администрацијата во Општина Штип кој го уредува начинот на однесување и работење на вработените со цел да се обезбеди почитување на принципите на законитост, професионален интегритет, ефикасност и лојалност при вршењето на нивните службени должности. Еднаш годишно општината спроведува Анкета за задоволството на граѓаните од услугите на општината, а добиените резултатите се објавуваат на веб страната на општината. Постапките за вработување се транспарентни, а компетентноста на кандидатите се утврдува преку степенот и видот на образованието, соодветни интервјуа и тестови. Секоја година се спроведуваат специјализирани обуки за вработените кои имаат за цел нивно надградување и ефикасно и ефективно извршување на поставените задачи;
- Во општината формиран е Сектор за финансиски прашања, изготвен е План за воспоставување и развој на ФУК и донесени се 13 ISO процедури од областа на финансиското управување и контрола со кои се обезбедува негово правилно функционирање, следење и развој;
- Градоначалникот има назначено лица за преземање на финансиски обврски и плаќање, а исто така назначено е и лице за известување за неправилности, сомнежи, измами и корупција. Во текот на ревизијата со овластување назначени се лица за ex-ante и ex - post контрола;
- Управувањето со човечки ресурси е на ниво кое овозможува ефикасно и ефективно постигнување на општите и посебните цели на општината. Со ЗДС предвидени се дисциплински мерки за непочитување на одредбите од истиот, а од страна на раководството се врши оценување на вработените два пати во годината врз основа на квантитативни и квалитативни индикатори;
- Во општината е воведен интегриран систем за управување со квалитет и животна средина согласно барањата на стандардите ISO 9001 : 2008 и ISO 14000:2004 со 85 ISO процедури за кои сеуште не е започнат процесот на сертификација.

Врз основа на наведеното констатиравме дека контролното опкружување во Општина Штип, како еден од предусловите за непречено функционирање на финансиското управување и контрола и остварување на општите и посебните цели на субјектот е на задоволително ниво. Ревизијата констатира дека има потреба од преземање на дополнителни активности за сертификација на донесените ISO процедури.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 14

2.1.2. Управување со ризиците

Согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и член 13 и 15 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола раководителот на субјектот има обврска да изврши проценка на ризикот како една од компонентите на финансиското управување и контрола. Проценка на ризикот е процес на утврдување и анализа на значајни ризици за постигнување на целите на субјектот и одредување на соодветен одговор. Тоа подразбира утврдување на ризикот, оценка на ризикот, проценка на апетитот за ризик на правниот субјект и развој на одговори.

Со извршената ревизија констатиравме дека од страна на градоначалникот се преземени потребните активности за донесување на стратешки планови и годишни програми и нивно континуирано следење, но не и за утврдување на ризичните области, проценка на ризикот и негово намалување до едно прифатливо ниво со кое ќе се овозможи воспоставување на ефикасен и ефективен систем на контрола.

- Во стратегиите, стратешките планови и локалните акциони планови се дефинирани стратешките приоритети на општината, а за нивна реализација на годишно ниво се носат програми за работа по поодделни области. Степенот на реализација на сите активности и програми се следи преку посебни извештаи изготвени од страна на организационите единици на општината и јавните служби основани од страна на општината со релевантни квантитативни и квалитативни показатели;
- Во општината не е извршена оценка на ризиците поврзани со активностите на општината и не е испочитувана законската обврска предвидена во член 15 од ЗЈВФК за донесување на Стратегија за управување со ризикот која треба да обезбеди подигање на свеста на вработените за политиката на управувањето со ризици, дефинирање на ризичните области, нивно перманентно следење и преземање на мерки (контроли) за нивно намалување на соодветно прифатливо ниво.

Утврдените состојби укажуваат на потребата од преземање на дополнителни активности за зајакнување на системот за управување со ризиците, а во функција на целосно и непречено функционирање на системот на финансиско управување и контрола и остварувањето на посебните и општите цели на субјектот.

2.1.3. Контроли

Раководителот на субјектот согласно член 13 и 16 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола и Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор има обврска да воспостави контролни активности како една од компонентите на финансиското управување и контрола. Контролните активности се политики и постапки воспоставени за справување со ризиците и постигнување на целите на субјектот. За да бидат ефективни, контролните активности мора да бидат соодветни, да функционираат постојано според план во текот на целиот период и да бидат рентабилни, сеопфатни, разумни и директно да се поврзани со контролните цели. Контролните активности се јавуваат низ целиот правен субјект, на сите нивоа и кај сите функции и истите вклучуваат постапки за овластување и одобрување, поделба на надлежности (овластување, обработка, евидентирање, прегледување), контрола врз пристапот до ресурсите и евиденциите, проверки, усогласувања, прегледи на оперативното извршување, прегледи на работењето, процесите и активностите, надзор (доделување, прегледување и одобрување, упатства и обука).

Од извршениот увид во доставената документација, извршените анализи и интервјуа со одговорните лица, ревизијата ги утврди следните состојби:

- Со интерниот акт “Постапката за материјално и сметководствено работење” дефиниран е текот на движење на документацијата за секое ниво на одговорност, а воспоставениот систем на контрола и правилна распределба на должностите и одговорностите овозможува секоја активност да се верификува од 3 меѓусебно независни лица, овластувањата се делегирани на соодветно хиерархиско ниво, овластувањата за одобрување, извршување, евидентирање во сметководствената евиденција и ex-ante и ex – post контролите ги вршат различни лица. Постои ограничен пристап, заштита и правилна употреба на материјалните, финансиските и ИТ ресурси, преземени се мерки за контрола на пристап преку картици за идентификација и физичка заштита при влезот во субјектот;
- Во општината формирано е одделение за информатички работи со 3 вработени, воспоставен е систем за користење и пристап до ресурсите во информатичките системи, ИТ системот е централизиран и донесени се соодветни упатства за користење на апликациите од страна на имплементаторите на системите. Вградени се соодветни контроли за користење на апликацијата за финансиско сметководство и вработените се обучени за нејзино користење, се врши тестирање на

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 16

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

повратот на податоците (back-up) на архивското и финансиското работење, а податоците од финансиското работење на субјектот од минати години се заклучени без можност да бидат променети;

- Надлежните лица во општината немаат донесено политики и процедури за користење и пристап до ресурсите во информационите системи на ИТ системот и немаат изготвено проценка на ризиците од хаварија за обезбедување и соодветен континуитет на најнеопходните системи. Резервна копија (backup) на податоците се прави на истиот сервер, но нема копија на надворешна локација што доведува до можност од губење на податоци од финансиско сметководствената евиденција на општината во случај на природна катастрофа.

Погоре наведените состојби упатуваат дека во делот на контролните активности, субјектот воспоставил соодветни политики и процедури за важните функции на општината но поради недонесените политики и процедури за користење и пристап до ресурсите на информационите системи на ИТ системот, неизвршена проценка на ризиците од хаварија за обезбедување и соодветен континуитет на најнеопходните системи и необезбедена заштита на податоците за финансиско работење во случај на природна катастрофа, се укажува на потребата за преземање на дополнителни активности за градење на безбеден информациски систем и воспоставување на целосен и адекватен систем на интерни контроли.

2.1.4. Информации и комуникации

Раководителот на субјектот согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и член 13 и 17 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола има обврска да обезбеди ефективен систем на информации и комуникација како една од компонентите на финансиското управување и контрола. Информациите и комуникацијата се неопходни за остварување на целите на внатрешната контрола. Релевантните информации треба да се утврдат, снимат и пренесат во форма и временска рамка која им овозможува на вработените да ја спроведуваат нивната внатрешна контрола и останатите одговорности (навремена комуникација со вистинските луѓе). Системот на внатрешна и надворешна комуникација, обезбедува, непречено и брзо дистрибуирање на информациите, со цел нивно комплетно и навремено доставување до крајните корисници.

Со извршената ревизија на интерните акти, кои го потврдуваат постоењето на внатрешната и надворешната комуникација на сите нивоа, начинот на собирање и пренос на информациите и воспоставената соработка на лицето

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 17

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

задолжено за неправилности со останатите вработени ги констатиравме следните состојби:

- Раководителите на одделенијата/секторите редовно го информираат градоначалникот за текот на работењето и степенот на извршување на задачите во доменот на реализација на буџетот/финансискиот план, употреба на ресурсите и остварувањето на стратешките планови и годишните програми како и за останатите активности на општината. Целокупните оперативни процеси и трансакции се документираат со цел да се обезбеди соодветна трага за следење и мониторинг. Воспоставената комуникација меѓу раководителите и извршителите ги дефинира и крајните рокови за извршување на задачите, а доколку се откријат грешки во реализирање на поставените задачи истите се враќаат да се доработат;
- Градоначалникот согласно Статутот на општината поднесува најмалку два пати годишно Информација за извршување на своите надлежности, а на секои три месеци дава квартални извештаи за степенот на реализација на одлуките донесени од Советот. Следењето на извршувањето на активностите е обезбедено преку квантитативните и квалитативните индикатори (показатели на успешност) кои се составен дел на стратешките планови и програми. Барањата по однос на прашањата кои ги засегаат граѓаните, а се во надлежност на општината се доставуваат до градоначалникот и се распределуваат до надлежните сектори за нивно решавање и одговор во писмена форма;
- Лицето задолжено за неправилности нема доставено квартални извештаи до Единицата во Управата за финансиска полиција, за постоење/непостоење неправилности и сомнежи за измами или корупција при користење на јавните средства што не е во согласност со член 12 од Уредбата за постапката за спречување на неправилности, начинот на меѓусебна соработка, формата, содржината, роковите и начинот за известување за неправилностите;

Погоре наведените состојби упатуваат дека системот на информации и комуникации во општината е воспоставен и функционира на задоволително ниво што обезбедува веродостојни, навремени и релевантни информации кои како такви имаат значајна улога во донесувањето на соодветни одлуки на раководството на субјектот и во воспоставување и спроведување на ефективна и ефикасна внатрешна контрола.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 18

2.1.5. Мониторинг

Раководителот на субјектот согласно Стандардите за внатрешна контрола во јавниот сектор и член 13 и 18 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола има обврска да воспостави мониторинг на системите на внатрешна контрола како една од компонентите на финансиското управување и контрола. Системите на внатрешна контрола треба да се следат за да се оцени квалитетот на работењето на системот со текот на времето. Следењето се постигнува со рутински активности, посебни процени или комбинација од двете.

Со извршената ревизија на извештаите за степенот на реализација на препораките дадени од надворешните ревизори како и на извршувањето на плановите за работа ги констатиравме следните состојби:

- Во општината функционираат контроли кои се темелат на соодветно разграничените одговорности и воспоставената пракса на движење на документацијата. Тие вклучуваат редовни раководни и надзорни активности и други дејствија што ги преземаат вработените при извршувањето на обврските. Иако во општината нема воспоставено единица за внатрешна ревизија, градоначалникот има заземено позитивен став за постапување по препораките од надворешните ревизори;
- Секторот за финансиски прашања нема извршено самопроцена на одделни процеси на системот за ФУК што не е во согласност со член 18 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола.

Наведените состојби упатуваат дека постои потреба за преземање на дополнителни активности за зајакнување на мониторингот со цел раководството да обезбеди разумно уверување дека мониторингот како компонента на ФУК, функционира на ефикасен и ефективен начин.

2.2. Функционирање на процесите утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведување на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските)

Со ревизијата на процесите за управување и контрола при утврдување на ефективноста на системот на интерни контроли при спроведувањето на набавките и плаќањата и заштита на средствата и обврските (инвентарисување на средствата и обврските) констатирана е следната состојба:

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 19

2.2.1. Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на набавките и плаќањата

Процесот на спроведување на набавките и плаќањата опфаќа наредување, примање на добрата/услугите и фактурите и плаќање на фактурите за овие добра/услуги.

2.2.1.1. Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на набавките

Јавните набавки во РМ се уредени со Законот за јавни набавки во кој се содржани условите и постапките за јавни набавки од страна на владините и јавните органи. При доделување на договори за јавни набавки, договорните органи се должни да ги почитуваат основните принципи, односно да обезбедат: конкуренција на економските оператори, еднаков третман и недискриминација на економските оператори, транспарентност и интегритет во процесот на доделување на договори за јавни набавки, рационално и ефикасно искористување на средствата во постапките за доделување на договори за јавни набавки.

Со Правилникот за систематизација на работните места и Одлуката за организацијата, делокругот и начинот на извршување на задачите на општинската администрација нема предвидено посебен организационен облик за јавни набавки, така што за спроведување на постапките за јавни набавки е задолжено едно лице во состав на Одделението за правно нормативни работи, јавни набавки и поддршка на советот, кое има потврда за положен испит за лице за јавни набавки. Од страна на раководството на општината донесена е пишана процедура за спроведување на постапките за јавни набавки со која е утврден начинот на спроведување на набавките, задолжени лица, рокови, текот на движење на документацијата и начинот на следење за нивно навремено спроведување.

Со извршениот увид во 12 постапки за јавни набавки од вкупно 41, не се констатирани отстапувања од законските одредби кои се однесуваат на: изготвување на годишен план за јавни набавки, започнување на постапка за доделување на договор за јавна набавка, изготвување на Одлука за утврдување на потребата од јавна набавка, изработка на тендерска документација, спроведување на постапка, изготвување, известување и објавување на Одлуката за избор/поништување, изготвување на договор за јавна набавка, следење на реализацијата на договорите за јавна набавка.

Од погоре наведеното, ревизијата утврди дека од страна на раководното лице на субјектот се преземени потребните мерки и активности за воспоставување

Ревизорски тим:

1. _____

2. _____

Овластен државен ревизор 20

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

и функционирање на системот на интерни контроли во процесот на спроведување на јавните набавки согласно законските одредби со што е обезбедена соодветна конкуренција, транспарентност, еднаков третман и недискриминација на економските оператори.

2.2.1.2 Системот на интерни контроли во процесот на спроведување на плаќањата

Процесот на плаќање претставува издавање наредба за плаќање со потпишување налог за плаќање од овластено лице за плаќање, по претходно добиено барање за плаќање од лицето овластено за преземање на финансиски обврски.

Примарната цел на ревизијата во овој процес беше да ја оцени ефикасноста и ефективноста на интерните контроли преку добивање на уверување дека плаќањата се соодветно одобрени, евидентирани и исплатени на конкретниот добавувач.

Имајќи ги предвид целите на процесот како и ризиците кои може да имаат влијание врз остварување на целите, ревизијата имаше за цел да ги детектира преземените мерки на раководството за ублажување на ризиците, односно да провери дали се воспоставени соодветни контроли.

Со интерниот акт “Постапката за материјално и сметководствено работење” опфатен е текот на движење на документацијата за секој вид на плаќање, распределбата на должностите и одговорностите за лицата вклучени во процесот, системот за следење и контрола на сметководствената документација што подразбира прием на фактури и архивирање, листа за проверка на преземените финансиски обврски при секое плаќање, комплетирање на сметководствената документација, контрола, подготовка на документација за плаќање и нејзино одобрување, плаќање на фактурите и нивно евидентирање во сметководствената евиденција.

Со увид во извршените трансакции по основ на плаќање на договорите за набавка на стоки и услуги ревизијата не констатира отстапувања во однос на утврдените контролни механизми, со тоа што за секое плаќање на фактура се изготвува налог за плаќање и се вршат финансиски контроли од повеќе овластени лица односно во целост функционира системот на троен потпис - изготвил, контролирал, одобрил. со што на соодветен и ефикасен начин е обезбедено покривање на ризиците во процесот на плаќање.

Од погоре наведеното, ревизијата утврди дека од страна на градоначалникот се преземени потребните активности за воспоставување и функционирање на

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 21

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

системот на интерни контроли во процесот на плаќања согласно законските одредби.

2.2.2. Инвентарисување на средства и обврски

Согласно одредбите од Законот за сметководство за буџетите и буџетските корисници и Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници пописот е процес на усогласување на состојбата на средствата и нивните извори, побарувањата и обврските искажани во сметководствената евиденција со фактичката состојба.

Ревизијата имаше за цел да ја оцени ефикасноста на системот на интерни контроли во процесот на инвентарисување, односно во спроведување на пописот преку добивање на уверување дека;

- ✓ пописот е извршен во законски утврдениот рок;
- ✓ пописот е сеопфатен (ги опфатил сите средства- сопствени и туѓи);
- ✓ пописот е квалитетно извршен;
- ✓ извршено е усогласување на сметководствената со фактичката состојба;
- ✓ изготвен е извештај за извршениот попис и истиот е разгледан и одобрен од надлежните органи;
- ✓ донесен е акт за прифаќање на извештајот .

Ревизијата утврди дека пописот на средствата и обврските не е извршен на начин предвиден во член 21 од Законот и член 29-35 од Правилникот за сметководството за буџетите и буџетските корисници.

Од страна на градоначалникот донесено е Решение за формирање и именување членови на комисијата за попис на основните средства, паричните средства во благајната и побарувањата и обврските во сметководствената евиденција на општината, пописот е започнат и завршен во законски утврдениот рок и изготвен е извештај за извршениот попис со состојба на 31.12.2013 година.

Со извршената ревизија на процесот на инвентарисување ги констатиравме следниве неправилности:

- Пописната комисија нема извршено попис на паричните средства на сметките на општината и нема извршено усогласување меѓу сметководствената евиденција на паричните средства и последните изводи за прометот и состојбата на тие средства на 31.12.2013 година;
- Пописната комисија нема изготвено посебни листи за утврдената состојба со пописот на побарувањата и обврските односно нема извршено проверка и потврдување на реалноста на искажаните износи,

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 22

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

ја нема утврдено правната основа за постоење на истите, не потврдила дека побарувањата/обврските се уредно, хронолошки, целосно и правилно евидентирани во сметководствената евиденција, не ги утврдила причините за неизмирениите обврски и ненаплатените побарувања дали и какви мерки се преземени за нивно плаќање/наплата и кои од нив се застарени;

- Со оглед на тоа дека Решението за прифаќање на Извештајот за извршениот попис е донесено со задоцнување, на 03.06.2014 година, одлуките за расходување на средствата на опремата и на ситниот инвентар не се донесени и усвоени од Советот на општината, поради што истите не се доставени заради нивно евидентирање најдоцна дваесет дена пред крајниот рок пропишан за доставување на завршната сметка.

Погоре наведените состојби упатуваат на: присуство на ризици во процесот на инвентарисување што има влијание на воспоставувањето на ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола и се укажува на потреба од преземање на дополнителни мерки и активности со цел спроведување на попис на средствата и обврските на начин пропишан согласно законската регулатива.

2. Внатрешна ревизија

Во рамките на ризичната област која третира прашања од **Внатрешната ревизија** извршени се истражувања со цел да се даде одговор на повеќе ревизорски прашања поврзани со слабости, недоречености и потенцијални ризици во оваа област.

Во функција на градење на одговори зад секое од поставените прашања, утврдени се следните состојби и дадени се образложенија:

Согласно член 30 и член 31 од Законот за јавна внатрешна финансиска контрола Општина Штип треба да има основано единица за внатрешна ревизија, но истата не е формирана иако е предвидена со Правилникот за организација и систематизација на работни места.

Непостоењето на внатрешна ревизија упатува на ризик од неоткривање на отстапувањата во примената на законските, подзаконските и интерните акти, веродостојноста и сеопфатноста на финансиските и оперативните информации при извршувањето на задачите и остварувањето на целите на субјектот.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 23

ЗАКЛУЧОК

Од страна на градоначалникот преземени се соодветни политики и конкретни активности во делот на: донесување и имплементирање на стратешки документи, акциони планови, програми, подзаконски и интерни акти, делегирање на овластувања, распределба на должностите и одговорностите, финансиски контроли, контроли во пристапот до ресурсите и нивна физичка заштита, општи и апликативни контроли во ИТ системот, системот на комуникација и мониторинг како и функционирање на интерните контроли во процесот на спроведување на јавните набавки и плаќања.

Поради, невоспоставена единица за внатрешна ревизија, неизвршена сертификација на ISO процедурите за управување со квалитет, неизвршена проценка на ризиците и стратегија за управување со ризици, необезбедена заштита на податоците за финансиско работење во случај на природна катастрофа, неизвршена самопроценка на одделни процеси на системот за ФУК како и утврдените неправилности во процесот на инвентарисување, ревизијата констатира дека Општина Штип има создадено услови за воспоставување и функционирање на ефикасен и ефективен систем на финансиско управување и контрола со можност за подобрување на ефикасноста и ефективноста и воспоставување на внатрешна ревизија.

Во насока на подобрување на констатираните состојби во извештајот се дадени и препораки со чие спроведување би се зголемиле ефикасноста и ефективноста во целокупното работење на Општина Штип.

ПРЕПОРАКИ:

1. Раководството на општината да преземе активности за проценка на ризиците поврзани со активностите на општината и да изготви Стратегија за управување со ризици со која ќе ја утврди политиката за управување со ризици и ќе ја определи улогата и одговорноста на сите вработени во субјектот во утврдувањето и управувањето со ризиците во работењето.
2. Градоначалникот на општината да преземе активности за започнување на процесот на сертификација на ISO процедурите за управување со квалитет кај тело акредитирано од Институтот за акредитација на Република Македонија, а по истекот на важноста истите да се ресертифицираат.
3. Одговорните лица во општината да преземат активности за изготвување на соодветни политики и процедури за користење на ИТ системот, да извршат

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 24

РЕВИЗОРСКИ НАОДИ

- проценка на ризиците од хаварија, обезбедување и соодветен континуитет на најнеопходните системи и да обезбедат копија на податоците од финансиското работење на надворешна локација со што ќе се минимизира ризикот од губење на податоците од финансиско сметководствената евиденција на општината во случај на природна катастрофа.
4. Лицето задолжено за неправилности редовно да доставува извештаи до Единицата во Управата за финансиска полиција, за постоење/непостоење неправилности и сомнежи за измами или корупција при користење на јавните средства согласно законските одредби.
 5. Одговорните лица во Секторот за финансиски прашања да извршат самопроцена на одделни процеси на системот за ФУК, да изготват извештај за извршената самопроцена и да го информираат градоначалникот за резултатите од извршената процена.
 6. Пописната комисија и градоначалникот на општината да преземат активности со кои ќе извршат попис на начин предвиден согласно законските одредби.
 7. Градоначалникот на општината да преземе активности за воспоставување на одделението за внатрешна ревизија со цел организирање и функционирање на внатрешна ревизија.

Ревизорски тим:

1. _____
2. _____

Овластен државен ревизор 25
